

**REGULAMIN
KOSZTÓW SĄDOWYCH
SĄDU KOŚCIELNEGO
DIECEZJI ZIELONOGÓRSKO-GORZOWSKIEJ
W GORZOWIE WLKP.**

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Art. 1

1. Sąd Kościelny w Gorzowie Wlkp. ma prawo do zasądzania stronom procesowym opłat procesowych i sądowych. Prawo to wykonuje wikariusz sądowy, sędzia, przewodniczący trybunału lub instruktor, zgodnie z załączonym do niniejszego Regulaminu *Wykazem opłat sądowych*.
2. W wykonywaniu tego uprawnienia, wikariusz sądowy, sędzia, przewodniczący trybunału lub instruktor winien zawsze mieć na uwadze, aby zasądzanie kosztów procesowych nie miało charakteru wykluczającego prawa wiernych do posługi przed sądem i wiązać się „z ciężką szkodą dla dusz, których zbawienie powinno być zawsze, w Kościele, najwyższym prawem” [art. 308 DC].
3. Strony, którym zostały zasądzone koszty procesowe, są zobowiązane do ich uiszczenia w trybie określonym przez uprawnionego do ich nałożenia. Nieuzasadniona zwłoka lub odmowa wypełnienia zobowiązania spowoduje wstrzymanie, bądź zaniechanie czynności procesowych.

II. WYSOKOŚĆ KOSZTÓW SĄDOWYCH

Art. 2

1. Wykaz czynności sądowych i procesowych, objętych wymogiem odpłatności, oraz wysokość zasądzanych na ich poczet kosztów zawarte są w „*Wykazie opłat sądowych*”, stanowiącym załącznik do niniejszego Regulaminu.
2. Biskup diecezjalny (por. art. 303 § 1 DC) najpóźniej co pięć lat potwierdza lub dokonuje zmian w „*Regulaminie kosztów sądowych*” oraz „*Wykazie opłat sądowych*”.

III. ZASĄDZANIE KOSZTÓW PROCEOWYCH

Art. 3

1. Celem zabezpieczenia pokrycia kosztów procesowych, wikariusz sądowy, sędzia, przewodniczący trybunału lub instruktor może zasądzić koszty procesowe w formie *wpisu tymczasowego*.
2. Wpis tymczasowy powinien zostać uiszczony przez strony przed zawiązaniem sporu (zob. kan. 1513 § 1).
3. Orzeczenie o *wpisie ostatecznym* następuje w wyroku rozstrzygającym sprawę i uwzględniać winno dotychczas uiszczone przez strony koszty procesowe, oraz dodatkowe elementy wpływające na koszty prowadzonego przez sąd postępowania [zob. kan. 1611 n. 1].

Art. 4

1. Obowiązek pokrycia kosztów procesowych spoczywa na stronie powodowej.
2. Jeśli strona pozwana wnosi skargę wzajemną (zob. kan. 1494 § 1), przyjętą do rozpatrzenia w tym samym postępowaniu co skarga powodowa, wikariusz sądowy, sędzia, przewodniczący trybunału lub instruktor może zasądzić ją na koszty procesowe do wysokości połowy kosztów, wyznaczonych stronie powodowej.
3. W przypadku przyjęcia zrzeczenia się instancji sporu stronom, które dokonały już opłaty procesowej w trybie wpisu tymczasowego przysługuje prawo zwrotu części poniesionych kosztów. Wysokość kwoty zwrotu określa wikariusz sądowy, sędzia, przewodniczący trybunału lub instruktor, uwzględniając dokonane już w sprawie czynności procesowe.
4. Zwrot kosztów poniesionych przez świadka, w przypadku wniesienia przez niego roszczenia, obciąża stronę, która powołała świadka i następuje w trybie wskazanym przez wikariusza sądowego, sędziego, przewodniczącego trybunału lub instruktora.
5. W przypadku konieczności zastosowania w procesie depozytu pieniężnego lub wpłacenia kaucji [zob. kan. 1649 § 1, art. 303 § 1 n. 5 DC] wyznaczoną w tym celu kwotę należy złożyć – za pokwitowaniem – w kasie Sądu Kościelnego.
6. Od orzeczenia w sprawie kosztów procesowych nie przysługuje oddzielna apelacja, strona jednak może odwołać się – w ustawowym terminie piętnastu dni

– do wikariusza sądowego lub kolegium w celu zmiany orzeczenia [zob. kan. 1649 § 2 oraz art. 304 § 2 DC].

7. Strony mogą uiścić zasądzone koszty procesowe w ratach, jeśli o to wniosą i uzasadnią niemożność lub znaczną trudność dokonania jednorazowej wpłaty.

IV. OBNIŻKA LUB PRYZNANIE BEZPŁATNEJ POMOCY

Art. 5

1. Jeśli strony, ze względu na swoją sytuację materialną, nie mogą w całości pokryć kosztów procesowych, mogą uzyskać ich zmniejszenie [*patrocinium semi-gratuitum*; zob. art. 305 DC].
2. Strona, która chce uzyskać częściowe zwolnienie z kosztów procesowych winna przedłożyć wikariuszowi sądowemu, sędziemu, przewodniczącemu trybunału lub instruktorowi pisemną prośbę, załączając dowody lub dokumenty potwierdzające jej trudne położenie ekonomiczne [por. art. 306 n. 1 DC].
3. Celem upewnienia się co do niemożności pokrycia przez stronę wszystkich kosztów procesowych, wikariusz sądowy, sędzia, przewodniczący trybunału lub instruktor winien zwrócić się do proboszcza własnego strony procesowej o wyrażenie opinii w przedmiotowej sprawie.
4. Wikariusz sądowy, sędzia, przewodniczący trybunału lub instruktor może – dla słusznej przyczyny – odwołać częściowe zwolnienie z kosztów i zobowiązać stronę do ich pokrycia w całości [por. art. 306 n. 4 DC].

Art. 6

1. Kto nie jest w stanie pokryć całości wyznaczonych kosztów procesowych może otrzymać całkowite zwolnienie z ich ponoszenia [*gratuitum patrocinium*; por. art. 305 DC].
2. Strona ubiegająca się o przyznanie bezpłatnej pomocy winna zwrócić się o taką pomoc na piśmie do wikariusza sądowego, sędziego, przewodniczącego trybunału lub instruktora, przedkładając dowody i dokumenty, z których wynika niemożność pokrycia jakiegokolwiek części kosztów procesowych [por. art. 306 n. 1 DC].
3. Celem upewnienia się co do niemożności pokrycia przez stronę jakiegokolwiek części kosztów procesowych, wikariusz sądowy, sędzia, przewodniczący

trybunału lub instruktor winien zwrócić się do proboszcza własnego strony o wyrażenie opinii w przedmiotowej sprawie.

4. Wikariusz sądowy, sędzia, przewodniczący trybunału lub instruktor może – dla słusznej przyczyny – odwołać przyznane zwolnienie z kosztów i zobowiązać stronę do ich pokrycia w części lub w całości [por. art. 306 n. 4 DC].

V. OPŁATA KOSZTÓW PROCESOWYCH

Art. 7

Zasądzone koszty procesowe należy uiścić:

- a) w kasie Sądu lub
- b) przelewem elektronicznym na konto bankowe Sądu.

V. POMOC PRAWNA

Art. 8

Postępowania zlecone Sądowi przez Kurię Diecezjalną, a także czynności procesowe wykonane na drodze pomocy prawnej wobec innych sądów kościelnych realizowane są nieodpłatnie.

Art. 9

1. Porady prawne udzielane w Sądzie są bezpłatne.
2. Odpłatność za sporządzenie dokumentu sądowego jest naliczana według „Wykazu opłat sądowych”.

Art. 10

1. Wynagrodzenie pełnomocników/adwokatów obciąża strony procesowe i winno być ustalone w drodze zawartych między nimi odrębnych umów cywilnoprawnych.
2. Stronie, która uzyskała zwolnienie z kosztów procesowych (*gratuitum patrocinium*), przysługuje prawo do uzyskania bezpłatnej pomocy adwokata kościelnego, zatwierdzonego przy Sądzie Kościelnym [por. art. 307 § 1 DC].

Art. 11

1. Wysokość honorariów dla biegłych sądowych oraz tryb ich egzekwowania ustalane są przez wikariusza sądowego.

2. Obowiązek opłacenia honorarium biegłego spoczywa na stronie, której roszczenie wymaga dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, bądź stronie, która wywodzi z niej swój interes prawny [por. kan. 1575 w łączności z kan. 1580].

VI. PRZEPISY KOŃCOWE

Art. 12

1. Wikariusz sądowy winien zatroszczyć się, by przepisy niniejszego „Regulaminu” były znane stronom procesowym i przestrzegane przez pracowników Sądu.
2. W sprawach nieuregulowanych przepisami „Regulaminu”, a dotyczących kosztów sądowych, kompetentnym do ich rozstrzygnięcia pozostaje wikariusz sądowy.

Art. 13

Przepisy niniejszego „Regulaminu” wchodzi w życie z dniem 1 października 2021 r.

ks. Piotr Kubiak
kanclerz Kurii

+ Tadeusz Lityński
Biskup Zielonogórsko-Gorzowski

Zielona Góra, 1 września 2021 r.
Znak: R1-13/21